

стимулювання екологічного виробництва; врахування економічних та екологічних методів управління якістю продукції та послуг [3].

Для популяризації МБ слід створити програми, спрямовані на залучення молоді в підприємницьку діяльність, що забезпечують пропаганду, відбір, навчання, супровід підприємницьких проектів. На будь-якому етапі розвитку держави, суспільства і бізнесу формуються різні механізми, заходи та інструменти забезпечення розвитку бізнесу, але в будь-якому випадку необхідна загальна концепція його реалізації, що має цілеспрямований та систематичний характер з чітко окресленими механізмами стратегічного, тактичного та оперативного характеру.

Література

1. Führung von Kleinunternehmen Innovation. Ausgabe Nr. 13. November 2014 [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.7impact.com/fileadmin/downloads/KU-Magazin/ku13_Innovation_11_2014.pdf.
2. Innovationen in Unternehmen umsetzen [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.marktding.de/innovation/innovationen-unternehmen-umsetzen/>
3. Kathrin Wunderlich. Vor- und Nachteile von Innovationen für kleine Unternehmen - Tipps aus Weimar. März 05, 2019. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.k-wu.de/blog/vor-und-nachteile-von-innovationen-fuer-kleine-unternehmen-tipps-aus-weimar>.

Вавінський Б. О.

аспірант зі спеціальності 051 «Економіка»
(науковий керівник: **Ткачук О. В.**, кандидат економічних наук, доцент)
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

ТЕНДЕНЦІЇ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Зовнішньоекономічна діяльність належить до однієї зі сфер економічної політики держави, яка базується на виробництві продукції (виконанні робіт та наданні послуг), що призначена для іноземних ринків [2].

В епоху глобалізації активізація зовнішньоекономічної діяльності здатна забезпечити належні економічні передумови для сталого розвитку країн, які спроможні успішно конкурувати на світових ринках. Прискорюються процеси обміну науково-технічними розробками, інноваціями, зростають можливості для активної економічної співпраці між суб'єктами різних країн світу.

До основних проблем розвитку зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств в умовах євроінтеграції вітчизняні дослідники відносять: застаріле технічне обладнання та устаткування; неефективні методи управління підприємствами; невідповідність міжнародним та європейським стандартам;

невизначеність підприємців щодо модернізації підприємств; відсутність стимулів та дієвих інструментів щодо підвищення якості продукції [1].

Нагальним викликом сьогодення для розвитку зовнішньоекономічної діяльності для України, як і для всіх без винятку країн світу, стало призупинення зовнішньоекономічної активності та закриття кордонів внаслідок поширення пандемії коронавірусу.

Тенденції зовнішньої торгівлі товарами України у 2000-2019 роках (рис. 1) засвідчили: по-перше, наявність негативного сальдо, яке в останні роки має тенденцію до зростання (-10723,4 млн дол. США у 2019 році); по-друге, обсяг експорту у 2019 році, хоча й збільшився на 105,8% порівняно з 2018 роком, не досягає навіть рівня 2010 року (51405,2 млн дол. США).

Регіонами, які характеризуються найвищою питомою вагою обсягів експорту товарів у 2018 році, є: місто Київ (21,7% від обсягу експорту України в цілому), Дніпропетровська (16,3%), Донецька (10,2%), Запорізька (7,1%) області. За питомою вагою імпорту товарів лідерами є: місто Київ (41,2%), Дніпропетровська (9,2%), Київська (6,4%) та Львівська (4,7%) області.

Стосовно тенденцій зовнішньої торгівлі послугами України у 2000-2019 роках (рис. 2), необхідно відзначити позитивне сальдо та його поступове зростання (до +8709,6 млн дол. США у 2019 році), а також поступове зростання обсягів експорту-імпорту послуг в останні роки. Висока питома вага серед загальних обсягів експорту-імпорту послуг належить місту Києву – 30,5% обсягів експорту послуг в цілому по Україні та 47,7% імпорту послуг у 2018 році.

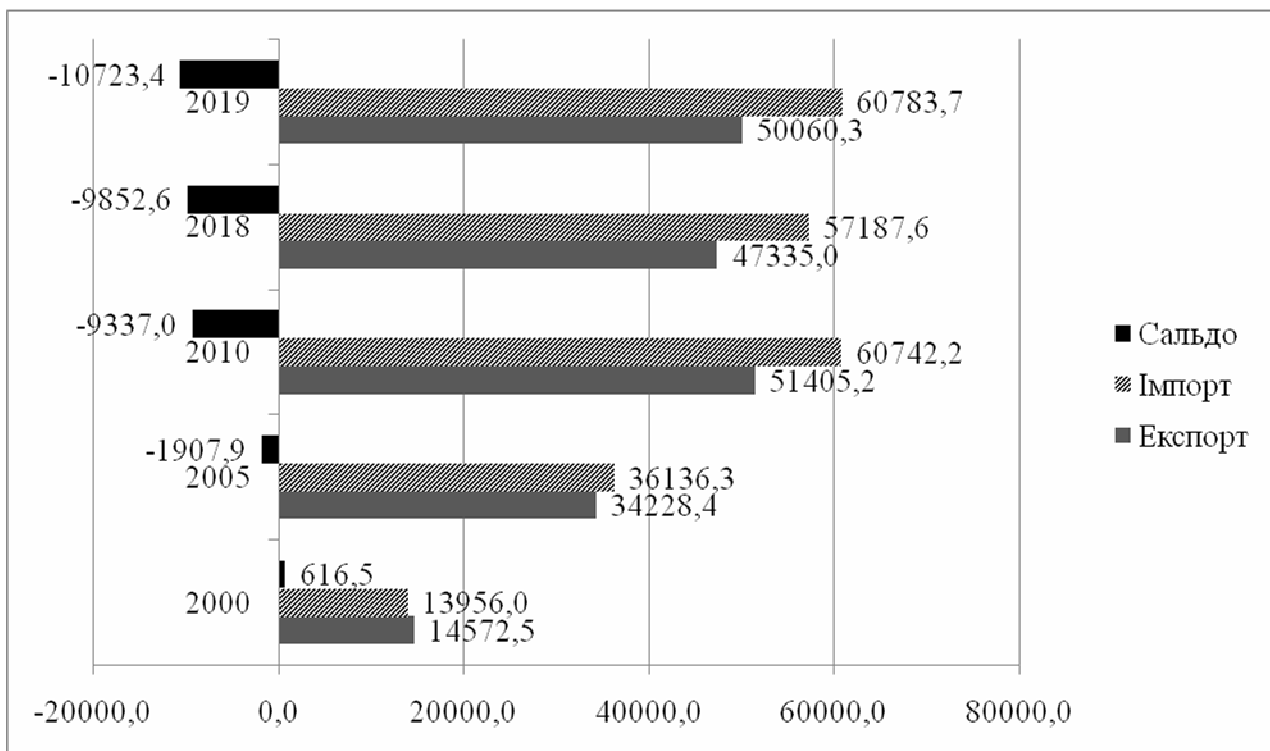

Рис. 1. Тенденції зовнішньої торгівлі товарами України у 2000-2019 роках, млн дол. США

Джерело: побудовано за даними [4].

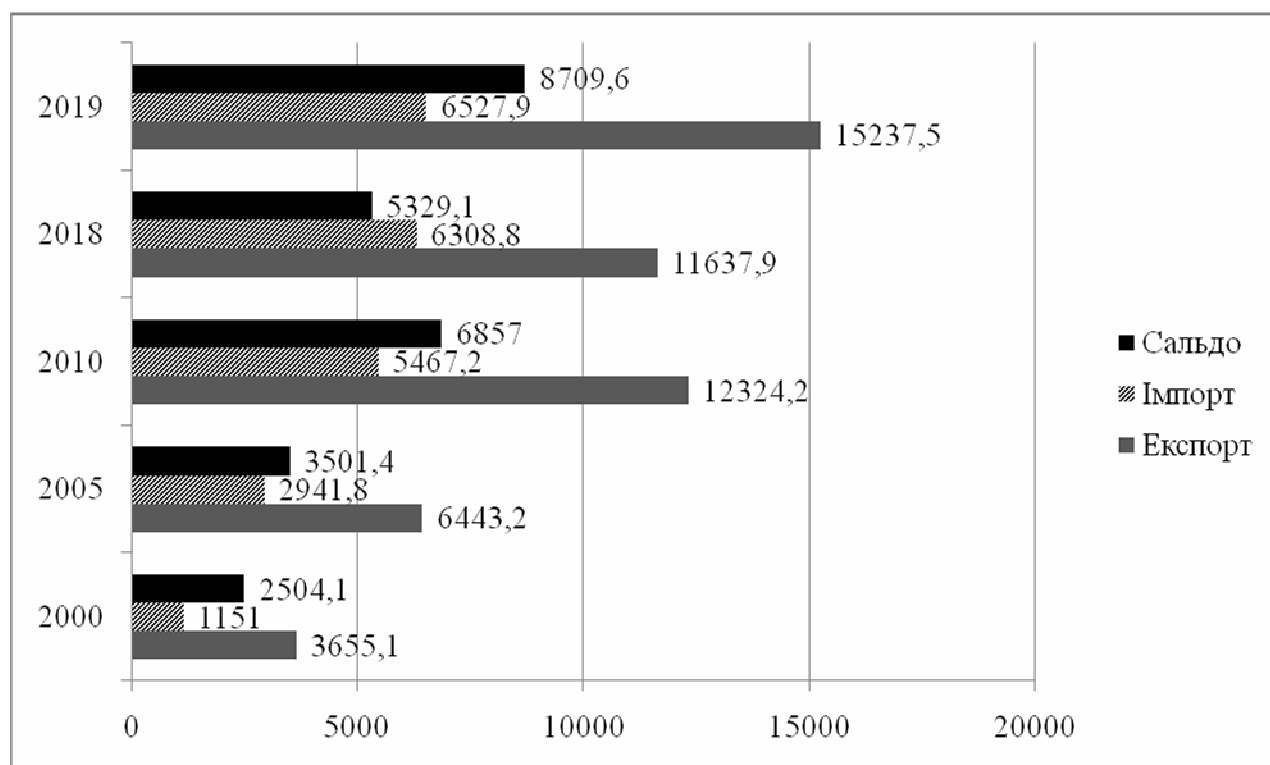

Рис. 2. Тенденції зовнішньої торгівлі послугами України у 2000-2019 роках, млн дол. США

Джерело: побудовано за даними [4].

Особливо негативну динаміку демонструють обсяги прямих іноземних інвестицій в Україну (рис. 3): максимальний їх обсяг мав місце у 2014 році (53704,0 млн дол. США), надалі відбулося стрімке зниження.

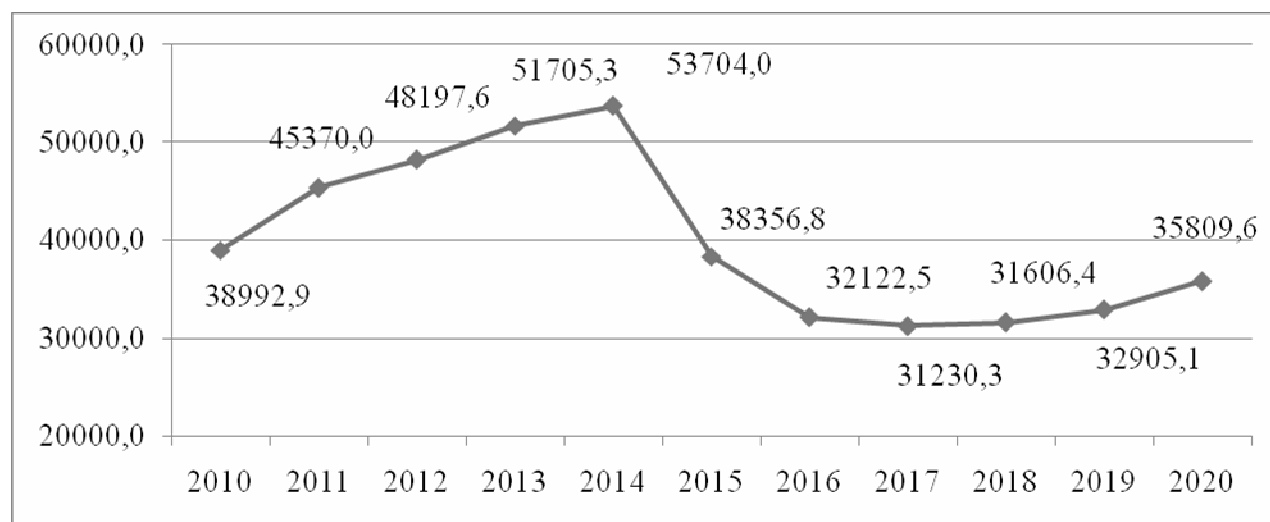

Рис. 3. Тенденції зміни прямих іноземних інвестицій в Україну станом на 01.01.2010-2020 років, млн дол. США

Джерело: побудовано за даними [4].

Аналіз основних тенденцій зовнішньоекономічної діяльності України засвідчив наявність переважно негативних тенденцій. Тому, існує нагальна необхідність запровадження дієвих механізмів державного регулювання процесів активізації зовнішньоекономічної діяльності.

Для поліпшення стану зовнішньоекономічної діяльності України автори дослідження [3] вважають за необхідне впроваджувати політику, орієнтовану на збільшення ефективних експортних операцій; удосконалення властивостей товару шляхом державного контролю над якістю продукції для належної стандартизації та сертифікації; створення достатнього рівня конкурентоспроможності вітчизняних товарів.

Вважаємо, що задля активізації зовнішньоекономічної діяльності в Україні доцільними є: запровадження комплексних заходів щодо її регулювання, включаючи законодавчі, митні, податкові та інші інструменти; реалізація на рівні держави та регіонів відповідних програм, спрямованих на забезпечення допомоги вітчизняним підприємствам щодо виходу з кризи; розвиток національної інноваційної системи та сприяння формуванню інноваційних екосистем.

Література

1. Жигалкевич Ж.М., Станіславський О.В. Особливості зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств в умовах євроінтеграції. Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». 2019. №16. С. 116-123.
2. Завгородній А.В. Принципи зовнішньоекономічної діяльності: національний та регіональний виміри. Український журнал прикладної економіки. 2019. Т. 4, №1. С. 85-93.
3. Кахович Ю.О., Шевченко М.А., Семакіна Д.Е. Аналіз стану зовнішньоекономічної діяльності України. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2019. №5. С. 37-43.
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 13.04.2020).

Водоп'ян А. В.

аспірант, НТУ «Дніпровська політехніка»
м. Дніпро, Україна

МАЛЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ЧИННИК РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

У сучасних умовах розвитку національної ринкової економіки підприємницький сектор виконує свою провідну роль і виступає гарантом стабільності суспільства та підвищення рівня життя громадян.

Світовий досвід та практика господарювання свідчать, що підприємства малого бізнесу є однією із рушійних сил економічного розвитку, ефективним засобом структурної перебудови, подолання диспропорцій на окремих сегментах ринку, активізації інноваційної діяльності, розвитку конкуренції, утворення нових робочих місць і зниження безробіття.

Водночас малий бізнес є найбільш вразливим до негативних проявів